

عکس: ایرنا

گزارش
آموزش

معلمان در دایره فقر

«هم میهن» وضعیت معیشت، حقوق‌های ناچیز، کار بدون بیمه و کارگری آموزگاران را روایت می‌کند

اوبر سختی کار معلمان خرید خدمت تاکید می‌کند؛ معلمان که در نقطه صفر مرزی و در محروم‌ترین مناطق تدریس می‌کنند، مسیرهای بسیار دور را طی می‌کنند اما وزارتخانه متبوع‌شان به شرایط زندگی آنها توجه و رسیدگی نمی‌کند؛ «با این شیوه پرداخت حقوق، همواره به مغازه‌داران بدهکاریم و گاهی تا ماه‌ها نمی‌توانیم بدهی‌های مان را پرداخت کنیم و شرم‌نده مغازه‌دارها می‌شویم. به‌اندازه معلمان رسمی کار می‌کنیم، اما برخلاف آنها تابستان‌ها حقوق دریافت نمی‌کنیم در واقع از کوچکترین مزایای معلمان رسمی محروم هستیم، مثلاً در صورت سفر کردن، خانه‌های معلم را در اختیارمان قرار نمی‌دهند. مرخصی هم نداریم و در صورت استفاده از مرخصی حقوق آن روز را از دست می‌دهیم.»

۴ سال بیمه برای ۹ سال کار

«سیمما» هم در شهرستان راسک تدریس می‌کند؛ زنی ۳۱ ساله که عاشق خدمت در زادگاهش است. «۹ سال پیش به‌عنوان معلم خرید خدمت وارد حوزه آموزش شدم، آن زمان سه ماه وعده دادند با وجود حقوق و مزایای کم فعلی، در سال‌های بعد که سابقه کاری‌مان بیشتر شود، حقوق هم به‌صورت ماهانه پرداخت خواهد شد و حتی براساس یک پروتکل یا آزمون تبدیل وضعیت شده و استخدام رسمی می‌شویم؛ اتفاقی که تاکنون رخ نداده.» سیمما ادامه می‌دهد: «وضعیت معلمان خرید خدمت خوب نیست. ۹ سال است کار می‌کنم اما به اندازه چهار سال بیمه‌ام را پرداخت کرده‌اند، یعنی حق بیمه ما در هر سال تحصیلی تنها به اندازه دو، سه ماه پرداخت می‌شود. اضطرف دیگر از ابتدای سال تحصیلی تاکنون تنها چهار ماه از حقوق مان را پرداخت کرده‌اند، آن هم در فروردین ماه و به‌صورت علی‌الحساب؛ مبلغی که میزان آن برای هر ماه اندکی بیش از ۷ میلیون تومان می‌شود. در این میان حق اولاد سال تحصیلی گذشته و امسال را هم هنوز نداده‌اند. وقتی حقوق مان را به‌صورت علی‌الحساب پرداخت می‌کنند ما متوجه نمی‌شویم که دقیقاً چقدر است و حساب و کتاب از دست‌مان خارج می‌شود. در بسیاری موارد، حقوقی که پرداخت می‌شود از آنچه باید پرداخت شود کمتر است، این در حالی است که من در منطقه‌ای دوزبانه به دانش‌آموزان کلاس اول درس می‌دهم که کار سختی است. معلمان خرید خدمت در مدارس دولتی، به اندازه معلمان رسمی آموزش و پرورش فعالیت می‌کنند اما شیوه برخورد به‌شکلی است که گویی ما را جزئی از خانواده آموزش و پرورش حساب نمی‌کنند. این معلم تاکید می‌کند که بیمه و حقوق آنها برای روزهای پنجشنبه و جمعه، روزهای تعطیل و تابستان پرداخت نمی‌شود: «گاهی از وزارت آموزش و پرورش بخشنامه می‌آید که معلمان خرید خدمت نیز می‌توانند از برخی مزایای معلمان رسمی استفاده کنند اما این بخشنامه‌ها اجرا نمی‌شود.» او می‌گوید که دیگر انگیزه‌ای برای ادامه کار ندارد، زیرا حتی اداره آموزش و پرورش هم راه‌حل مناسبی در مقابل پای معلمان خرید خدمت نمی‌گذارد: «وقتی اعتراض می‌کنیم به‌راحتی می‌گویند اگر می‌خواهید بروید، نیروی جایگزین برای شما زیاد است.»

رها کرده‌اند، زیرا هیچ تضمینی برای اینکه دستمزدهای‌شان پرداخت شود، وجود ندارد. مرخصی گرفتن هم برای این معلمان شرایط خاصی دارد: «برای رفتن به مرخصی باید یک معلم رسمی یا بازنشسته را به‌جای خودمان در کلاس بگذاریم و از جیب خودمان به او پول بدهیم و بعد به مرخصی برویم و گرنه برای مان غیبت رد می‌کنند. معلمان رسمی فعال هم، چنین شرایطی دارند. فلسفه‌شان این است که سه‌ماه تابستان تعطیلند و در طول سال تحصیلی نباید مرخصی بگیرید. مگر اینکه مدیر با معلمان همراهی کند. مریم در سن ۵۳ سالگی و بعد از ۲۲ سال تدریس همچنان مستاجر است و نه حقوق ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تومانی بازنشستگی و نه مبلغ حق التدریس هیچ‌یک جبران‌کننده مشکلات مالی او نیست: «قصد ادامه تدریس به این شکل را ندارم. بعید می‌دانم با توجه به این شیوه پرداخت دستمزد، برای سال تحصیلی جدید کسی حاضر شود به‌صورت حق التدریس، با سازمان همکاری کند.»

به همه بدهکاریم

«محمد» اهل راسک از توابع استان سیستان و بلوچستان است. او ۹ سال است که به‌عنوان معلم خرید خدمت یا شرکتی در مقطع ابتدایی تدریس می‌کند. نتیجه سال‌ها معلمی در مناطق صفر مرزی برای محمدی که عاشق این حرفه است، شرایط معیشتی سخت و فعالیت پاره‌وقت به‌عنوان بهیار است: راهکاری برای تامین مخارج خانواده‌ای ۵ نفره. رسیدگی ناکافی آموزش و پرورش به این گروه از معلمان، دلیل تمام این اتفاقات است: «دو سال ابتدایی کارمان از بیمه محروم بودیم. بعد از این مدت گفتند در ماه ۴ روز حق بیمه می‌پردازیم، بعدها این عدد به ۸ روز و ۱۲ روز افزایش یافت. با این حال از سال تحصیلی گذشته حق بیمه‌های مان پرداخت می‌شود اما برخلاف معلمان رسمی تابستان‌ها بیمه نیستیم. در سال تحصیلی جاری شرایط بدتر شد یعنی حق بیمه ۵ ماه ابتدایی سال را هنوز پرداخت نکردند. تاکنون هیچ قراردادی با ما منعقد نشده و نمی‌دانیم میزان دقیق حقوق مان چقدر است.» محمد می‌گوید: «حقوق ما به‌صورت متوسط ماهی ۶ میلیون تومان است، اما گاهی ۴ میلیون تومان هم پرداخت شده، به‌هر حال حقوق ما به‌صورت ماهانه پرداخت نمی‌شود. در حالی که ۵-۶ سال است وزارت آموزش و پرورش در این خصوص وعده می‌دهد.» او ادامه می‌دهد: «امسال حقوق مان طی سه مرحله به‌صورت علی‌الحساب پرداخت شد و باز هم متوجه نشدیم که میزان حقوق چقدر است. حقوق بهمن و اسفندماه را هنوز پرداخت نکرده‌اند. حتی حق اولاد سال تحصیلی گذشته را به‌صورت کامل نداده‌اند.» به گفته او، آنها امنیت شغلی ندارند؛ تابستان‌ها می‌گویند قرار نیست با شما قرارداد بنویسیم اما مهرماه که با کمبود نیرو مواجه می‌شوند، اعلام می‌کنند که با شما قرارداد می‌بنویسیم: «ما در حالی وارد آموزش و پرورش شدیم که این سازمان به‌ویژه در سیستان و بلوچستان از نظر نیرو، زیر خط فقر قرار داشت اما با گذشت ۹ سال سابقه کار هنوز استخدام رسمی نشده‌ایم و در تمام این سال‌ها از هرگونه عیدی و پاداش هم محروم بوده‌ایم.»

شادی مکی

خبرنگار گروه جامعه

«ما کارگریم. حقوق مان کارگری است، معیشت مان کارگری است، زندگی مان کارگری است.» اینها جملاتی است که گروه بزرگی از معلمان در وصف وضعیت معیشتی و جایگاه خود در ساختار اجتماعی و اقتصادی کشور عنوان می‌کنند. آنها می‌گویند، جایگاه آنها مانند معلمان کشورهای توسعه‌یافته مورد احترام نیست؛ کارگری و مسافرکنشی معلم بعد از ساعت کاری، گواهی بر این مدعاست. آنها از مشکلات معیشتی‌شان می‌گویند؛ رسمی و غیررسمی هم ندارد، معلمان رسمی در ظاهر حکم‌های استخدام پرزرق و برقی دارند اما دریافتی‌های‌شان چنگی به دل نمی‌زند. خرید خدمتی‌ها و حق التدریسی‌ها اما شرایط بحرانی‌تری را تجربه می‌کنند، به‌ویژه آنها که در مناطق محروم درس می‌دهند. حق بیمه آنها که استخدام رسمی نیستند، کامل پرداخت نمی‌شود. دستمزدها علاوه بر ناچیزبودن به شیوه‌ای نامنظم پرداخت می‌شود. حقوق پرداخت شده به آنها، گاهی به ۸ میلیون تومان هم نمی‌رسد و همین مقدار اندک بعد از چندماه و با تاخیر بسیار پرداخت می‌شود. با این حال رضا مرادصعیری، وزیر آموزش و پرورش نظر دیگری دارد. او در اولین روزهای شهریورماه ۱۴۰۲ گفته بود: «با اجرایی شدن قانون رتبه‌بندی معلمان، حداقل ۲۶ درصد به حقوق هر همکار مشمول اضافه شده، سال گذشته ۲۴۰ هزار معلم حداقل حقوق را دریافت می‌کردند، اما امروز حتی یک معلم کف حقوق و کمتر از ۱۰ میلیون تومان، دریافت نمی‌کند.» اظهاراتی که با حقایق موجود در جامعه معلمان کشور فاصله بسیار دارد و گویی بالاترین مقام آموزش و پرورش، هرگز پای دردل معلمان ننشسته است. نکته اینکه دوماه بعد یعنی در آبان ماه سال گذشته هم علی‌فرهادی، معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش، درباره معلمان خرید خدمتی گفته بود: «پرداخت حقوق آنها به‌صورت ماهانه نیست و مبتنی بر عملکرد ماست، یعنی ابتدا باید اعتبار از سوی سازمان برنامه و بودجه به وزارت آموزش و پرورش اختصاص یابد و پس از آن در اختیار شرکت‌ها و معلمان قرار گیرد.» صحبت‌هایی که نشان از نادیده گرفتن ضروریات معیشتی معلمان دارد؛ رفتاری که سخنگوی سازمان معلمان ایران در گفت‌وگو با هم‌میهن از آن به‌عنوان نوعی سوءاستفاده از معلمان خرید خدمتی و حق التدریسی یاد می‌کند.

حقوق ماهانه ۵ میلیون تومان

بعد از فراخوان آموزش و پرورش برای به‌کارگیری معلمان بازنشسته به‌صورت حق التدریس، «مریم» که به‌تازگی به جرگه بازنشستگان پیوسته، این دعوت را می‌پذیرد و راهی کلاس‌های درس می‌شود. او به پول نیاز دارد و آموزش و پرورش به معلمان می‌تواند کمبود معلم در این سازمان را با کمترین هزینه جبران کند. مریم می‌گوید: «آموزش و پرورش در پرداخت دستمزدهای مان تعلل می‌کند، به‌نحوی که از آغاز سال تحصیلی تاکنون تنها ۳ ماه از حقوق ما را پرداخت کرده و مشخص نیست مابقی حقوق مان را چه زمانی می‌پردازد. آنچه از طرف مدیر مدرسه به من پرداخت شد، به‌ازای هر ماه ۵ میلیون تومان بود، مبلغی بسیار کم در ازای ساعات کاری عادی.» بنا بر اعلام او، بسیاری از معلمان حق التدریس به‌دلیل این رفتار آموزش و پرورش کلاس‌های درس خود را

۳۸ نامه هشدارآمیز درباره اجرای قانون جوانی جمعیت

ذبیح‌الله خدائیان، رئیس سازمان بازرسی کل کشور گفت: ۳۸ نامه هشدار در مورد اجرای قانون جوانی جمعیت به دستگاه‌های اجرایی ارسال شده است. به گزارش ایسنا، رئیس سازمان بازرسی کل کشور گفت: یکی از قوانینی که مورد تاکید مقام معظم رهبری بوده و ریاست محترم قوه قضائیه دستور داده‌اند تا سازمان بازرسی با جدیت آن را پیگیری کند، قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت بود. بعد از تصویب این قانون، بلافاصله در سازمان نسبت به تشکیل فراگه مرکزی پیگیری اجرای قانون حمایت از جوانی جمعیت اقدام شد. او گفت: همچنین در پرداخت تسهیلات ازدواج در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته، رشد ۲۷ درصدی را شاهد بودیم و افراد در صف انتظار کاهش ۵۷ درصدی را داشته‌اند.

خداحافظی تهران با پایانه شرق

سیدمحمد آقامیری، رئیس کمیته عمران شورای اسلامی شهر تهران، با اعلام اینکه پایانه شرق بین دو تا سه ماه آینده به بهره‌برداری می‌رسد، گفت: اقدامات سازه‌ای و معماری این پروژه به اتمام رسیده و خرید تجهیزات باقی مانده بود که به دلیل عدم تخصیص منابع خریداری نشده بود. باتوجه به وعده‌هایی که مبنی بر اختصاص منابع و خرید و نصب تجهیزات داده شده، این امکانات در حال تامین است و تا دو ماه آینده فاز اول به بهره‌برداری خواهد رسید. به گزارش تسنیم، او با بیان اینکه مشکل توقف کار، نصب تجهیزات بود که هم‌اکنون در حال انجام است، یادآور شد: فراخوان تعاونی‌های مستقر در پایانه شرق سابق صورت گرفته که تا اواخر خردادماه به پایانه جدید منتقل شود تا پارتیشن‌بندی آن انجام شود. پایانه سابق با راه‌اندازی پایانه جدید، جمع‌آوری خواهد شد و تغییر کاربری خواهد داد.

ابلاغ دستورالعمل جدید حجاب در دانشگاه آزاد

رئیس کمیته انضباطی مرکزی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی، در نامه‌ای به رؤسای استان‌ها و واحدها اعلام کرد: موقتاً از ورود موارد خاص و هنجارشکنانه در حوزه آراستگی به‌واحدها جلوگیری شود. به گزارش مهر، فراد جهان‌بین، رئیس کمیته انضباطی مرکزی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی در نامه‌ای به رؤسای استان‌ها و واحدهای ویژه اعلام کرد: باتوجه به اهمیت آراستگی و شئون رفتاری، نقش آن در پاسداشت حقوق و آزادی‌های اجتماعی و تضمین کیفیت آموزشی که پیش‌ازین نیز بیان شده است، موارد زیر جهت اجرا ابلاغ می‌شود: ۱- «براساس تبصره ۲ ماده ۹ دستورالعمل آراستگی و شئون فرهنگی و رفتاری دانشگاه آزاد اسلامی، موقتاً از ورود موارد خاص و هنجارشکنانه در حوزه آراستگی که شرح آن اعلام شده است، به‌واحد جلوگیری کرده و پرونده افراد خاطی مستقیماً به کمیته انضباطی ارسال گردد.» ۲- کسانی که براساس بندهای ۱ تا ۴ ماده ۹ همان دستورالعمل، تذکر گرفته‌اند و پرونده‌شان باید به کمیته انضباطی برود، حکم‌شان مانند فردی که اصرار بر تخلف دارد، صادر شود چراکه عملاً باوجود ۴ مرحله تذکر، به این مرحله رسیدند. ۳- ابلاغیه اینجانب به شماره ۸۵۷/۱۱ ص مورخ ۱۸ خردادماه ۱۴۰۲ در خصوص تذکر استانی به موارد کشف حجاب در کلاس مورد تاکید قرار می‌گیرد. مسئولین این امور برعهده رئیس واحد است و با هر نوع قصور و تقصیری برخورد می‌شود.»